

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการเปิดรับข่าวสารและการใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยศึกษาเฉพาะพนักงานในกลุ่มบริษัท ลีอกซ์เลย์ จำกัด (มหาชน) เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพนักงานในกลุ่มบริษัท ลีอกซ์เลย์ จำกัด (มหาชน) ที่ใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จำนวน 400 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ตารางแสดงจำนวนร้อยละในการแจกแจงความถี่ ซึ่งเป็นสถิติบรรยายเบื้องต้น ส่วนการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ใช้สถิติ T-Test (ที-เทสต์) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะของผู้ใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

พนักงานที่ใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จำนวน 400 คน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 20 - 29 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ตำแหน่งหน้าที่อยู่ในระดับปฏิบัติการทั่วไป และทำงานอยู่ในสายเทคโนโลยีสารสนเทศ

พนักงานส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่ำกว่า 1 ปี และโดยส่วนใหญ่เคยเข้ารับการสัมมนา อบรม หรืออภิปรายเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้นประมาณ 1 - 2 ครั้ง

2. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

- การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จากผลการวิจัย พบว่า พนักงานเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือรู้จักกับระบบอินเทอร์เน็ต จากสื่อต่าง ๆ ดังนี้ สื่อมวลชน พบว่า นิตยสารเป็นสื่อที่มีการเปิดรับมากที่สุด สื่อบุคคล คือ เพื่อนร่วมงาน และสื่อเฉพาะกิจ คือ การจัดนิทรรศการ

- อิทธิพลของสื่อต่าง ๆ ต่อการตัดสินใจใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่าสื่อมวลชนประเภทนิตยสาร สื่อบุคคล ประเภทเพื่อนร่วมงาน และสื่อเฉพาะกิจประเภทการจัดนิทรรศการ เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากที่สุดสำหรับพนักงาน

- รู้จักวิธีการใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่าพนักงานรู้จักวิธีการใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จากสื่อต่าง ๆ ดังนี้ สื่อมวลชน คือ นิตยสาร สื่อบุคคล คือ เพื่อนร่วมงาน และสื่อเฉพาะกิจ คือ การอบรม ซึ่งเป็นสื่อที่มีการเปิดรับมากที่สุด

- ความถี่ในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากสื่อต่าง ๆ พบว่าพนักงานส่วนใหญ่เปิดรับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ เพื่อนร่วมงาน และเพื่อน ในระดับปานกลาง คือ 2 - 3 วันต่อสัปดาห์ และสื่อประเภทนิตยสาร เปิดรับสัปดาห์ละครั้ง ส่วนสื่ออื่น ๆ ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หัวหน้างาน ญาติพี่น้อง การจัดนิทรรศการ การอบรม การสัมมนา และอื่น ๆ นั้นเปิดรับน้อยมากหรือนาน ๆ ครั้ง ถึงจะเปิดรับ

- วัตถุประสงค์ของการใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่าพนักงานส่วนใหญ่ใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อการรับหรือค้นคว้าข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ และเพื่อการรับส่ง E-Mail มากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือเพื่อการโอนถ่ายเพิ่มข้อมูลและการสนทนาหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

- ประเภทของข้อมูลข่าวสารที่เปิดรับ พบว่าพนักงานเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางธุรกิจ และข่าวสารคอมพิวเตอร์มากเป็นอันดับที่ 1 รองลงมาคือข่าวสารด้านบันเทิง อันดับที่ 3 คือข่าวสารด้านการศึกษา และท่องเที่ยว และอันดับที่ 4 คือ ข่าวสารด้านกีฬา

3. ความคิดเห็นต่อลักษณะของการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

พบว่าพนักงานส่วนใหญ่เห็นด้วยกับลักษณะทั้ง 4 ประการของการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่ ทำให้การทำงานและการติดต่อสื่อสารภายในและภายนอกองค์กรรวดเร็วขึ้น สอดคล้องกับวิธีการทำงาน เป็นระบบที่ไม่ยุ่งยาก และเห็นประโยชน์ของระบบอินเทอร์เน็ต ในแง่ของความสะดวกรวดเร็ว ประสิทธิภาพและคุณภาพของงาน ยกเว้นลักษณะในเรื่องของความสามารถในการทดลองใช้ก่อน พบว่าส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. การยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

- ระยะเวลาในการตัดสินใจขอใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่าพนักงานส่วนใหญ่ใช้เวลาตัดสินใจในการขอใช้ระบบดังกล่าวไม่ถึง 1 สัปดาห์

- ความถี่ในการใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่าพนักงานส่วนใหญ่ใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นประจำทุกวัน

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่าพนักงานส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จะมีบทบาทสำคัญต่อการทำธุรกิจในบ้านเราและการใช้ระบบดังกล่าวจะได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ยังพบว่าพนักงานส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่อไปในอนาคต

5. การทดสอบสมมติฐาน จากผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะของผู้ใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่แตกต่างกัน มีระดับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน

ลักษณะของผู้ใช้ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ลักษณะสายงานทางธุรกิจ ระยะเวลาที่ใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การเข้ารับการสัมมนา อภิปราย หรืออบรมเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และความถี่ในการเข้ารับการสัมมนา อภิปราย หรืออบรมเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จากผลการวิจัย พบว่า

- การยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของเพศชายและเพศหญิง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1
- การยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของพนักงานที่อยู่ในช่วงอายุต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1
- การยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของพนักงานที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1
- การยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของพนักงานที่อยู่ในตำแหน่งที่ต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1

- การยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของพนักงานที่อยู่ในลักษณะสายงานที่ต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1
- การยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของพนักงานที่มีระยะเวลาในการใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1
- การยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของพนักงานกับการเข้ารับและไม่เคยเข้ารับการสัมมนา อภิปราย หรืออบรมเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1
- การยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของพนักงานกับความถี่ในการเข้ารับการสัมมนา อภิปราย หรืออบรม เกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1

จะเห็นได้ว่าลักษณะของผู้ใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในเรื่องของเพศ ตำแหน่ง ลักษณะสายงาน และการเข้ารับและไม่เคยเข้ารับการสัมมนา อภิปราย หรืออบรมเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในขณะที่ตัวแปรเรื่องอายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และความถี่ในการเข้ารับการสัมมนา อภิปราย หรืออบรมเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

สมมติฐานที่ 2 ลักษณะของการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ลักษณะของการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่ประโยชน์เชิงเทียบ ความเข้ากันได้ ความสลับซับซ้อน การนำไปทดลองได้ และการสังเกตเห็นผลได้ จากผลการวิจัย พบว่า

- ลักษณะของการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทุกลักษณะมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานที่ 3 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

พฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากสื่อต่าง ๆ ได้แก่ สื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ จากผลการวิจัย พบว่า

- พฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ประเภทนิตยสาร มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 3 ส่วนสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และอื่น ๆ ได้แก่ กลุ่มมือ ตำรา เป็นต้น พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3

- พฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล ประเภทหัวหน้างาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ในขณะที่ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารจากเพื่อนร่วมงานกับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์ทางลบ คือ หากเปิดรับข่าวสารจากเพื่อนร่วมงานน้อยจะมีการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาก ในทางกลับกันหากเปิดรับข่าวสารจากเพื่อนร่วมงานมากจะมีการยอมรับน้อย สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากว่าหัวหน้างานจะเป็นบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือ เป็นที่ยอมรับมากกว่าเมื่อเทียบกับเพื่อนร่วมงาน ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากหัวหน้างานจะเป็นที่ยอมรับได้มากกว่า จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารกับการยอมรับจึงเป็นเชิงบวก ส่วนเพื่อนร่วมงานนั้นแม้ว่าจะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาก แต่ข้อมูลที่ได้รับนั้นอาจจะทำให้พนักงานยังไม่มั่นใจเท่าที่ควรจึงทำให้การยอมรับมีน้อยกว่าเมื่อเทียบกับหัวหน้างาน ดังนั้นความสัมพันธ์จึงออกมาเชิงลบ

ส่วนสื่อบุคคลประเภทเพื่อน ญาติพี่น้องและอื่น ๆ ได้แก่ครู อาจารย์ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3

- พฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจ ประเภทการสัมมนา มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 3 ส่วนสื่อเฉพาะกิจประเภทการจัดนิทรรศการ การอบรม และอื่น ๆ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3

ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ได้แก่ สื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ จากผลการวิจัย พบว่า

- ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากสื่อมวลชน ประเภทวิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 3 ส่วนสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3
- ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากสื่อบุคคล ประเภทหัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน และเพื่อน มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนสื่อบุคคลประเภทญาติ พี่น้อง มีความสัมพันธ์กับการยอมรับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 3
- ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากสื่อเฉพาะกิจ ประเภทการจัดนิทรรศการ และการสัมมนา มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 3 ยกเว้นสื่อเฉพาะกิจประเภทการอบรมที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3

การอภิปรายผล

1. ลักษณะของผู้ใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่แตกต่างกัน มีระดับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยลักษณะของผู้ใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในเรื่องของเพศ พบว่าการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของพนักงานที่มีเพศต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าสังคมในปัจจุบันเปิดโอกาสให้ผู้หญิงและผู้ชายมีโอกาสเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะในเรื่องของการศึกษา การทำงาน หรือการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เป็นต้น ทำให้บทบาทในเรื่องเพศของผู้หญิงและผู้ชายไม่แตกต่างกันมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรกช ว่องวิศว์⁴⁵ ที่ว่าตัวแปรเรื่องเพศ ไม่ทำให้การยอมรับศาสตร์ที่แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของเชกกา⁴⁶ ที่พบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของการศึกษาชาวจีนอเมริกัน

⁴⁵กรกช ว่องวิศว์ ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมกิจกรรมศาสตร์ที่ของชาวกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531

⁴⁶ข้างเดิมคือวัก

อายุ พบว่าการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของพนักงานที่อยู่ในช่วงอายุต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมใจ สังข์เสตม⁴⁷ ที่ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับของใหม่ของชวามาภาคใต้ในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 3 หมู่บ้าน พบว่าระดับอายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ ลักษณะค่านิยม และความเชื่อเกี่ยวกับของใหม่ มีความสัมพันธ์กับการยอมรับของใหม่ นอกจากนี้งานวิจัยของเบอร์⁴⁸ พบว่าอายุมีผลทำให้การยอมรับวัฒนธรรมจากต่างประเทศของบุคคลแตกต่างกันออกไป ผู้ที่มีอายุน้อยกว่าจะยอมรับและผสมกลมกลืนวัฒนธรรมได้รวดเร็วกว่าและมากกว่าผู้ที่มีอายุมากกว่า

ระดับการศึกษา พบว่าการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของพนักงานที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพลินพร ศิวงาม⁴⁹ พบว่าปัจจัยทางการศึกษามีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของวัชรภรณ์ ตระกูลศิษฐ์⁵⁰ ที่พบว่าปัจจัยด้านการอ่านออกเขียนได้และฐานะทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับการยอมรับทำนาแผนใหม่

ตำแหน่งและลักษณะสายงาน พบว่าการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของพนักงานที่อยู่ในตำแหน่งและลักษณะสายงานที่ต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากว่าบริษัทฯ มีนโยบายเปิดโอกาสให้กับพนักงานทุกคน ทุกระดับตำแหน่งและทุกฝ่าย ที่สนใจจะใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถทำเรื่องขอ Account กับฝ่ายระบบสารสนเทศ ดังนั้นโอกาสที่พนักงานในแต่ละฝ่ายจะใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจึงเท่ากัน ด้วยเหตุนี้ตำแหน่งและลักษณะสายงานที่ต่างกันจึงไม่มีความแตกต่างกับระดับของการยอมรับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธรรศิกา คุร์ตัน⁵¹ ที่ศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อพัฒนา

⁴⁷ สมใจ สังข์เสตม ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับของใหม่ของชวามาภาคใต้: ศึกษากรณีจังหวัดนครศรีธรรมราช วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัย คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526 หน้า 160-163

⁴⁸ กรทีช ร่องวาศร์ ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมดิจิทัลของผู้คนชาวกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531

⁴⁹ เพลินพร ศิวงาม ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมของประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสำรวจสภาพพื้นที่โคกในหมู่บ้าน หน้า 138

⁵⁰ วัชรภรณ์ ตระกูลศิษฐ์ ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการยอมรับการเข้ามาแทนใหม่ของเกษตรกร ช่างเกษตรหมบรี จังหวัดสิงห์บุรี หน้า 80

⁵¹ สุทธรรศิกา คุร์ตัน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยี การสื่อสารเพื่อพัฒนาองค์การ ศึกษาเฉพาะกรณี บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์แห่งชาติ จำกัด วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534

องค์การ ศึกษาเฉพาะกรณี บริษัท เงินทุนหลักทรัพย์มหาชน จำกัด พบว่าตำแหน่งงานไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมเทคโนโลยีการสื่อสาร

ระยะเวลาในการใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่าการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของพนักงานที่มีระยะเวลาในการใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่าพนักงานส่วนใหญ่ใช้ระบบอินเทอร์เน็ตเป็นระยะเวลาต่ำกว่า 1 ปี ทั้งนี้เนื่องจากว่าบริษัทฯ เริ่มให้ใช้จริงจึงได้ประมาณหนึ่งปีครึ่งที่ผ่านมา

การเข้ารับการสัมมนา อภิปรายหรืออบรมเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่าการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของพนักงานที่เคยหรือไม่เคยเข้ารับการสัมมนาฯ นั้น ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ทั้งนี้เนื่องมาจากว่าจำนวนผู้ที่เคยและไม่เคยเข้ารับการสัมมนาฯ มีจำนวนที่ใกล้เคียงกันมาก จึงทำให้ไม่เห็นถึงความแตกต่าง

ความถี่ในการเข้ารับการสัมมนา อภิปราย หรืออบรม พบว่าการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของพนักงานกับความถี่ในการเข้ารับการสัมมนาฯ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1

2. ลักษณะของการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

จากผลการวิจัย พบว่า พนักงานส่วนใหญ่ยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตว่าเป็นระบบที่มีประโยชน์กับองค์กร ช่วยทำให้การทำงานและการติดต่อสื่อสารภายในและภายนอกองค์กรรวดเร็วขึ้น สอดคล้องกับวิธีการทำงาน เข้าใจวิธีการใช้โดยไม่รู้สึกรว่าเป็นระบบฯ ที่ยุ่งยากหรือซับซ้อน สามารถทดลองใช้ได้ก่อน และเห็นถึงประโยชน์ต่าง ๆ ทั้งในด้านความสะดวก รวดเร็ว คุณภาพและประสิทธิภาพของงานหลังจากที่ใช้ระบบดังกล่าว จะเห็นได้ว่าลักษณะของการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 และสอดคล้องกับทฤษฎีการยอมรับของโรเจอร์ส²² (Rogers) ที่ว่า คุณลักษณะของนวัตกรรม ได้แก่ ประโยชน์เชิงเทียบของนวัตกรรม ความเข้ากันได้

²² Rogers and Shoemaker, Communication of Innovation : A Cross Cultural Approach, P 137 - 157

ความสลับซับซ้อน ความสามารถนำไปทดลองใช้และความสามารถสังเกตเห็นได้ คุณลักษณะของนวัตกรรมนี้เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในกระบวนการเผยแพร่ นวัตกรรม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของมุสดี ทรัพย์สาร³³ ที่ได้ศึกษาถึงคุณลักษณะของนวัตกรรมที่มีผลต่อการยอมรับของกลุ่มเป้าหมาย โดยศึกษาหาคุณลักษณะของการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ผักตบชวาที่มีผลต่อการยอมรับของสมาชิกกลุ่มสตรีประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ผักตบชวา บ้านสันป่าม่วง ตำบลบ้านต้อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา พบว่าลักษณะที่มีผลต่อการยอมรับมากที่สุด คือ ความได้เปรียบเชิงเทียบ และรองลงมา ความเข้ากันได้ ความสามารถสังเกตเห็นผลได้ ความซับซ้อนยุ่งยาก และความสามารถนำไปทดลองได้ตามลำดับ งานวิจัยของนายเกษม กิตติธัชมากุล³⁴ ที่ได้ศึกษาบทบาทของสื่อและปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับระบบสื่อสารทางโทรสาร : ศึกษาเฉพาะผู้ใช้บริการโทรสารสาธารณะระหว่างประเทศ ได้สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของโทรสารทุก ๆ คุณลักษณะในเกณฑ์สูง คือ เห็นด้วยว่าโทรสารเป็นระบบสื่อสาร โดยไม่จำกัดรูปแบบข่าวสาร มีความรวดเร็ว สะดวก ประหยัด มีประโยชน์เหมาะสม และทันสมัย แต่อัตราร้อยละที่เห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ คุณลักษณะความเหมาะสมของโทรสารที่เข้ากันได้กับลักษณะงานและธุรกิจของผู้ใช้บริการโทรสาร และงานวิจัยของฟลิเกลควิลิน³⁵ (Fligel and Kivlin) ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการยอมรับนวัตกรรมของเกษตรกรในสหรัฐ ซึ่งทำการเกษตรเพื่อการค้าว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์คือ ประโยชน์เชิงเทียบในทางเศรษฐกิจ โดยชี้ให้เห็นว่านวัตกรรมที่ผู้ยอมรับจะได้ผลประโยชน์มากที่สุด เสี่ยงน้อยที่สุด และมีความไม่แน่นอนน้อยที่สุด น่าจะถูกยอมรับได้รวดเร็วที่สุด และยังชี้ให้เห็นว่าสำหรับเกษตรกรรายย่อยนั้น การลดความยุ่งยากของนวัตกรรม ซึ่งถือว่าเป็นประโยชน์เชิงเทียบอย่างหนึ่งนั้นมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับอัตราการยอมรับนวัตกรรมมากกว่าผลกำไรทางเศรษฐกิจ (อ้างใน Rogers, 1983)

3. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ได้แก่ สื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากสื่อมวลชน ซึ่งได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และอื่น ๆ พบว่านิตยสารเป็นสื่อที่มีการเปิดรับ

³³ มุสดี ทรัพย์สาร คุณลักษณะของนวัตกรรมที่มีผลมากที่สุดต่อการยอมรับของกลุ่มเป้าหมาย : ศึกษาเฉพาะกรณีการยอมรับการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ผักตบชวาของกลุ่มสตรีประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ผักตบชวา บ้านสันป่าตอง ตำบลบ้านต้อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2526 หน้า 35

³⁴ เกษม กิตติธัชมากุล บทบาทของสื่อมวลชนและปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับระบบสื่อสารโทรสารสาธารณะระหว่างประเทศ วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2525 หน้า 51-56

³⁵ Rogers, Everett M. Diffusion of Innovation. New York : The Free Press , 1983.

มากที่สุด ในทำนองเดียวกันอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการตัดสินใจใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มพนักงานมากที่สุด คือ นิตยสาร

สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องมาจากว่าในปัจจุบันนิตยสารด้านคอมพิวเตอร์ หรือนิตยสารที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยตรงมีอยู่เป็นจำนวนมากซึ่งตรงกับกลุ่มเป้าหมาย ประกอบกับนิตยสารเป็นสื่อที่เป็นลายลักษณ์อักษร สามารถเปิดอ่านเมื่อใดก็ได้ อีกทั้งสามารถให้รายละเอียดและข้อมูลต่าง ๆ ได้มากกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ มีความน่าเชื่อถือสูง นอกจากนี้มีระยะเวลาในการออกฉบับใหม่ที่แน่นอน โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับสื่อวิทยุ หรือโทรทัศน์ ที่ไม่สามารถนำเสนอเนื้อหาหรือข้อมูลได้อย่างละเอียด เนื่องจากจะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง และถ้าพลาดจากการฟังหรือดูในช่วงที่ออกอากาศก็ไม่สามารถรับข้อมูลดังกล่าว ดังนั้นจึงทำให้นิตยสารเป็นสื่อที่มีการเปิดรับและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรศรา สุวีพัฒนานนท์⁶⁶ ที่ว่าความสัมพันธ์ของการเผยแพร่ข่าวสารของสื่อมวลชนกับการยอมรับการพิมพ์ระบบตั้งโต๊ะอยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือองค์กรธุรกิจหลายแห่งมีความเห็นว่าการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารทางสื่อมวลชนโดยเฉพาะโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์มีอยู่น้อยมาก มีความถี่ในการนำเสนอที่น้อยและไม่สม่ำเสมอ ประกอบกับการนำเสนอไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ทำให้ไม่น่าสนใจ และไม่ดึงดูดใจ ยกเว้นสื่อมวลชนประเภทนิตยสารและวารสารทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งได้แก่นิตยสารและวารสารทางธุรกิจฉบับต่าง ๆ นิตยสารคอมพิวเตอร์ จะมีการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารเกี่ยวกับการพิมพ์ระบบตั้งโต๊ะอยู่มากกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น องค์กรธุรกิจส่วนใหญ่จึงได้รับข่าวสารจากการเผยแพร่โดยนิตยสารมากกว่า โดยเฉพาะนิตยสารจากต่างประเทศ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอำไพศรี โสประทุม⁶⁷ ที่ศึกษาการเปิดรับข่าวสารและปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสื่อสารเครือข่ายคอมพิวเตอร์ระบบอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้คอมพิวเตอร์ในเขตกรุงเทพมหานครพบว่าสื่อมวลชนที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวอินเทอร์เน็ตเป็นประจำ คือนิตยสารและวารสาร

สำหรับสื่อบุคคล พบว่าเพื่อนร่วมงานเป็นสื่อที่มีการเปิดรับข่าวสารและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากที่สุด เมื่อเทียบกับเพื่อน หัวหน้างานญาติและอื่น ๆ ได้แก่ ครู อาจารย์ เป็นต้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าเพื่อนร่วมงานเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับพนักงานมากที่สุด โอกาสที่จะติดต่อพูดคุยหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนเชิญชวนให้

⁶⁶ วรศรา สุวีพัฒนานนท์ การเปิดรับข่าวสารและปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการพิมพ์ระบบตั้งโต๊ะขององค์กรธุรกิจเอกชนในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533

⁶⁷ อำไพศรี โสประทุม ทดลองการเปิดรับข้อมูลข่าวสารและปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการยอมรับการสื่อสารเครือข่ายคอมพิวเตอร์ระบบอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้คอมพิวเตอร์ในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539

ใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตก็มีมากทั้งนี้เพราะเวลาส่วนใหญ่ที่ใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตก็อยู่ในช่วงเวลางาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกษม กิตติธัชฌากุล⁵⁸ พบว่าผู้ใช้บริการโทรสารที่ได้รับการเผยแพร่จากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลส่วนใหญ่คิดว่าสื่อบุคคลเป็นสื่อที่มีบทบาทของใจตนเองไปใช้บริการโทรสารมากกว่าสื่อมวลชน นอกจากนี้เมื่อเห็น ผู้อื่นใช้แล้วเกิดประโยชน์ก็อยากที่จะใช้ตาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไมเคิล เจ.ปาปา⁵⁹ (Micheal J.Papa) ที่ศึกษาตัวแปรการสื่อสารกับลักษณะการทำงานกับเทคโนโลยีใหม่ พบว่า ตัวแปรการสื่อสารได้แก่ ความบ่อยครั้ง จำนวนคน หรือขนาดของกลุ่มที่พนักงานมีปฏิสัมพันธ์และความหลากหลายในการมีปฏิสัมพันธ์ (อันเกิดจากการที่พนักงานพูดคุยเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่กับเพื่อนพนักงานจากต่างสายระดับการบังคับบัญชาและจากต่างแผนก) มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการผลิตผลงาน โดยการใช่เทคโนโลยีใหม่ขององค์กรโดยความหลากหลายในการมีปฏิสัมพันธ์ของพนักงานเป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ดังกล่าวมากที่สุด

สื่อเฉพาะกิจ ได้แก่ การจัดนิทรรศการ การอบรม การสัมมนา พบว่าสื่อเฉพาะกิจประเภทการจัดนิทรรศการ เป็นสื่อที่มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากที่สุดและยังมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้มากที่สุดด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบริษัท เค.ดี.ดี⁶⁰ ซึ่งเป็นองค์การสื่อสารโทรคมนาคมของประเทศญี่ปุ่น ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการยอมรับเครื่องโทรสารสำนักงานของนักธุรกิจ พบว่า การจัดส่งเอกสารเผยแพร่ และการจัดนิทรรศการ มีบทบาทมากต่อการยอมรับของนักธุรกิจในระยะเริ่มแรกของการเผยแพร่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรทิพย์ คมพันธ์⁶¹ ที่ศึกษาพฤติกรรมกรเปิดรับสื่อและการยอมรับการพัฒนาที่ดินของเกษตรกรในจังหวัดน่าน ลำพูน กำแพงเพชร และขอนแก่น มีผู้วิจัยหลายท่านได้ชี้ให้เห็นว่าสื่อเฉพาะกิจ มีความสำคัญมากในการเสริมความรู้และถ่ายทอดความรู้เฉพาะเรื่องไปสู่เกษตรกร

หากพิจารณาเปรียบเทียบถึงพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากสื่อทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ สื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ แล้วจะพบว่าพนักงานมีพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากสื่อบุคคลประเภทเพื่อนร่วมงานมากที่สุด รองลงมาคือสื่อมวลชนประเภทนิตยสาร และสื่อเฉพาะกิจประเภทการจัดนิทรรศการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโรเจอร์ส (Rogers) และเชวนนิง

⁵⁸เกษม กิตติธัชฌากุล บทบาทของสื่อมวลชนและปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับระบบสื่อสารโทรสารสาธารณะระหว่างประเทศ วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2525

⁵⁹Michael J.Pap *Communication Network Patterns and Employee Performance with New Technology* P.365

⁶⁰Kokusai Denshin Denwa *The Future of International Communication* K.D.D.1978 (Tokyo : Kokusai Denshin Denwa Co.,1979) P.30

⁶¹อมรทิพย์ คมพันธ์ พฤติกรรมกรเปิดรับสื่อและการยอมรับการพัฒนาที่ดินของเกษตรกรในจังหวัดน่าน ลำพูน กำแพงเพชร และขอนแก่น วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2534

(Svenning) ⁶²ที่ได้ศึกษาเรื่องการใช้ช่องทางสื่อสารเกี่ยวกับการยอมรับวิธีการใช้ยากำจัดวัชพืชสูตร 2,4-D ของชาวนาในหมู่บ้าน 3 หมู่บ้านของโคลัมเบีย ผลปรากฏว่าการสื่อสารระหว่างบุคคลมีบทบาทสำคัญที่สุดในทุก ๆ ขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจที่จะยอมรับวิธีการใช้ยากำจัดวัชพืช และจากการวิจัยนี้พบว่าไม่มีชาวนาคนใดให้ค่าความสำคัญแก่การสื่อสารมวลชนเลย โดย Rogers และ Svenning ได้ตั้งคำถามว่าอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้พวกเขายอมรับวิธีการใช้ยากำจัดวัชพืชสูตร 2,4-D คำตอบที่ได้รับจากชาวนาส่วนใหญ่ก็คือ เป็นเพราะได้สนทนากับเพื่อนบ้านมากกว่าจะตอบว่าเป็นเพราะได้ฟังจากวิทยุเมื่อหลายเดือนมาแล้ว และงานวิจัยของเบญจมาศ วัชรเทวินทร์กุล⁶³ ที่พบว่าสื่อบุคคลมีบทบาทในการจูงใจให้แม่บ้านเกษตรกรเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมากที่สุด รองลงมาคือสื่อมวลชน ส่วนสื่อเฉพาะกิจมีบทบาทในการจูงใจให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกน้อยที่สุด

จะเห็นได้ว่าทั้งสื่อมวลชน สื่อบุคคลและสื่อเฉพาะกิจต่างก็มีบทบาทต่อการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรศรา สุวีพัฒนานนท์⁶⁴ ที่ว่าการยอมรับการพิมพ์ระบบตั้งโต๊ะขององค์กรธุรกิจไม่ได้เกิดขึ้นเพราะการได้รับอิทธิพลจากสื่อใดสื่อหนึ่ง แต่เป็นเพราะการได้รับอิทธิพลจากสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ ผสมผสานในอัตราส่วนที่มากบ้างน้อยบ้าง และงานวิจัยของพรพิมล วรดิกล⁶⁵ ศึกษาพฤติกรรมกรับข่าวสารที่มีผลต่อการยอมรับการปลูกกาแฟของเกษตรกร ถึงอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ที่ว่าการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ มีผลต่อการยอมรับการปลูกกาแฟของเกษตรกร

พฤติกรรมกรับข่าวสาร หมายถึง ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากสื่อต่าง ๆ ได้แก่ สื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ จากผลการวิจัย พบว่า ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากสื่อมวลชนประเภทวิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 3 โดยที่สื่อมวลชนประเภทนิตยสารมีความสัมพันธ์มากที่สุด และสอดคล้องกับนิยามของโรเจอร์ส และเชวณิ่ง⁶⁶ ที่ว่าสื่อมวลชนนั้นคลุมถึงสื่อ 5 ประเภท คือ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และภาพยนตร์ ดัชนีในการวัดการเปิดรับสื่อ

⁶² Everette M. Rogers and Lynne Svenning, *Modernization Among Peasants: The Impact of Communication*. (New York: Holt Rinehart and Winston, Inc., 1969) P.128-130

⁶³ เบญจมาศ วัชรเทวินทร์กุล บทบาทของสื่อและปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ศึกษาเฉพาะกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจังหวัดนครปฐม วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526 หน้า 75

⁶⁴ วรศรา สุวีพัฒนานนท์ การเปิดรับข่าวสารและปัจจัยทางประชากรที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการพิมพ์ระบบตั้งโต๊ะขององค์กรธุรกิจเอกชนในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533

⁶⁵ พรพิมล วรดิกล พฤติกรรมกรับข่าวสารที่มีผลต่อการยอมรับการปลูกกาแฟของเกษตรกร ถึงอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตรพัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524

⁶⁶ Everette M. Rogers and Svenning Lynne, *Modernization Among Peasants: The Impact of Communication*, 1969

มวลชนในความหมายของเขา จึงประกอบด้วยจำนวนรายการวิทยุ ที่รับฟังต่อสัปดาห์ การอ่านหนังสือพิมพ์ต่อสัปดาห์ ภาพยนตร์ที่ดูต่อปี และอื่น ๆ นอกจากนี้เขายังได้ทำการศึกษาพบว่า การเปิดรับสื่อมวลชนก่อให้เกิดการยอมรับนวัตกรรมได้เร็วขึ้น งานวิจัยของเฟลิซิด⁶⁷ ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลในการยอมรับสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ในฟิลิปปินส์ พบว่ามีปัจจัยบางอย่างที่ส่งเสริมให้มีการยอมรับนวัตกรรมง่ายขึ้น ปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่ การอ่านออกเขียนได้ การเปิดรับสื่อมวลชนบ่อยครั้ง และการเป็นสมาชิกสโมสร งานวิจัยของฟลิเอเกล (Fliegel) เรย์ (Ray) เซน (Sen) และคีฟลิน (Kivlin)⁶⁸ ได้ศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการเกษตรในหมู่บ้านแห่งหนึ่งของประเทศอินเดีย โดยวัดจากความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการพัฒนาชุมชน พวกเขาพบว่าปัจจัยสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การยอมรับนวัตกรรมทางการเกษตร ได้แก่ การติดต่อผู้นำการเปลี่ยนแปลง การติดต่อสื่อสาร การเปิดรับสื่อมวลชนบ่อยครั้ง และคุณลักษณะของการเป็นผู้นำ และงานวิจัยของกัลยาหวังวิเศษ⁶⁹ พบว่า เกษตรกรที่ยอมรับวิธีทำนาหว่านน้ำตมแผนใหม่ ส่วนใหญ่เปิดสารจากสื่อมวลชนมากกว่าเกษตรกรที่ยังไม่ยอมรับ

แต่ในขณะเดียวกันพบว่าความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าข่าวสารด้านการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ผ่านทางสื่อโทรทัศน์นั้นยังไม่มากนัก เมื่อเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ ประกอบกับการนำเสนอข้อมูลผ่านทางสื่อโทรทัศน์นั้นไม่สามารถนำเสนอข้อมูลหรือรายละเอียดได้มากนัก จึงทำให้ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับ

ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากสื่อบุคคล ซึ่งได้แก่หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน เพื่อน ญาติพี่น้อง พบว่ามีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ยกเว้นญาติ พี่น้องที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 3 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเดอฟา กรี เออฟรอง (Defa Greez Efren)⁷⁰ ศึกษาเรื่องการใช้สื่อในการให้ข่าวสารการเกษตรที่ฟิลิปปินส์ พบว่าการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ส่วนการใช้สื่อ

⁶⁷ Scyp C. Felicidad, *Factor Related To Acceptance or Rejection of Innovation in Espirite Social Foundation of Communication Development*, (R.M. Ceric Publishing, House Manila, 1964) P.592-601

⁶⁸ Frederick C. Fliegel and others *Agricultural Innovations in Indian Villages*, (Hyderabad: National Institute of Community Development, 1969) P.26

⁶⁹ กัลยา หวังวิเศษ *การศึกษาด้านการยอมรับนวัตกรรมทางการเกษตร: การยอมรับวิธีทำนาหว่านน้ำตมแผนใหม่ของเกษตรกรผู้ปลูกสตรองค์ จังหวัดสุพรรณบุรี* วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526

⁷⁰ Defa Greez Efren, "Availability and Use of Form Information Media in Barrio Paciano Rizal Bay Laguna, 1964," in Esther F. Monigga (eds.), *Abstract of Research in Agricultural Development Communication vol.3* (Department of Agricultural Communication, College of Agriculture U.P. at Los Benos, College, Laguna, Philippines, 1980) PP.9-11

วิทยุ สิ่งพิมพ์ แมกกาซีน และหนังสือเล่มเล็ก ๆ มีความสำคัญรองลงมา ซึ่งชาวบ้านจะได้รับประโยชน์จากสิ่งเหล่านี้มาก จากการศึกษาครั้งนี้จึงกล่าวได้ว่าสื่อบุคคลมีอิทธิพลมากที่สุด ที่จะทำให้เกษตรกรยอมรับนวัตกรรมการเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของตุลา ชีรชุตติมานันท์⁷¹ ที่ศึกษาถึงปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการยอมรับการปลูกพืช 3 ครั้งต่อปีในเขตโครงการชลประทานเพชรบุรี ในส่วนที่เกี่ยวกับการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรนั้น กลุ่มที่ปลูกพืชสามครั้งต่อปีมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรมากกว่ากลุ่มที่ปลูกพืชสองครั้งต่อปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากสื่อเฉพาะกิจ ซึ่งได้แก่การจัดนิทรรศการ การอบรม และการสัมมนา พบว่าการจัดนิทรรศการและการสัมมนามีความสัมพันธ์กับการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 3 ส่วนการอบรมนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

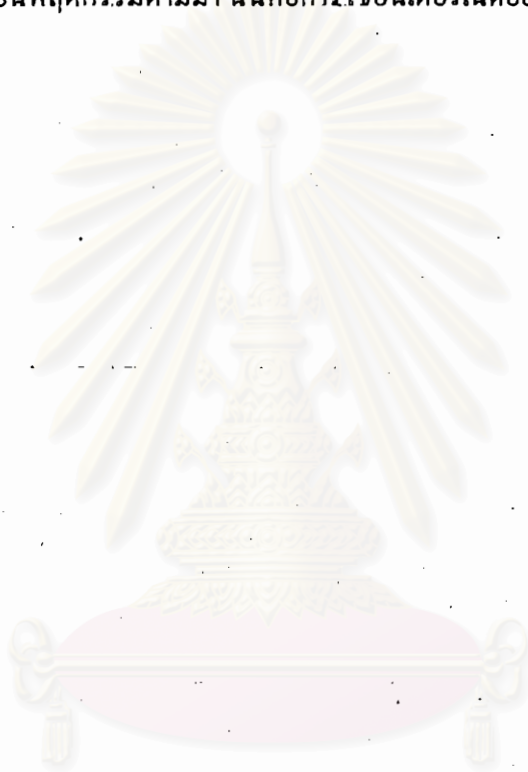
เมื่อเปรียบเทียบความถี่ในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ สื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ แล้วพบว่าสื่อบุคคลประเภทเพื่อนร่วมงานมีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากที่สุด รองลงมาคือสื่อมวลชนประเภทนิตยสารและสื่อเฉพาะกิจประเภทการจัดนิทรรศการ สอดคล้องกับงานวิจัยของแองเจิล ไพน์ (Angel Pineda) ศึกษาเรื่องสื่อมวลชนในฐานะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงนวัตกรรมการกำจัดหนูใน หมู่บ้าน Paciano Rizal จังหวัด Laguna ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อปี ค.ศ.1967 โดยต้องการทราบว่าการใช้สื่อมวลชนมีผลต่อชาวนาอย่างไรถ้าไม่มีสื่อบุคคลช่วยเสริมและพบว่าในสภาพเช่นนั้นสื่อมวลชนไม่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนวัตกรรมเลยและผู้วิจัยยังพบต่อไปอีกว่าสื่อบุคคลยังคงมีอิทธิพลมากที่สุด งานวิจัยของณัฐนันท์ เกลิมวงศาเวช⁷² พบว่าผู้ที่มีความบ่อยครั้งในการเปิดรับสารสูงจะมีระดับการยอมรับการอยู่อาศัยในคอนโดมิเนียมสูงด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของเขาวดี รัชชวีริยะ⁷³ พบว่าสื่อบุคคลจะเป็นสื่อสำคัญที่สุดในการยอมรับอาหารมังสวิรัต แต่ถ้าพิจารณาจากคำตอบของคำถามเปิดแล้วจะพบว่าผู้ตอบจะไปเพราะเพื่อนฝูงญาติมิตรชักชวนจะมีมากกว่าไปเพราะคู่มือมา ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าสื่อบุคคลจะมีผลต่อการตัดสินใจมากกว่าสื่อมวลชน นอกจากนี้ยังสอดคล้อง

⁷¹ ตุลา ชีรชุตติมานันท์ ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการยอมรับการปลูกพืชสามครั้งต่อปีในเขตโครงการชลประทานเพชรบุรี วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาสังคมวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522 หน้า 53

⁷² ณัฐนันท์ เกลิมวงศาเวช ปัจจัยที่มีผลต่อการอยู่อาศัยในคอนโดมิเนียมของชาวกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535

⁷³ เขาวดี รัชชวีริยะ พฤติกรรมการรับข่าวสารที่มีต่อการยอมรับอาหารมังสวิรัตของสมาชิกรัฐสภาสถานสันติอโศก วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524 หน้า 53

กับงานวิจัยของฮาไพศรี โสประทุม⁷⁴ ที่ว่าสื่อบุคคลเป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับระบบสื่อสารอินเทอร์เน็ตมากกว่าสื่อมวลชน และสื่อเฉพาะกิจ พบว่าสื่อบุคคลจะมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการใช้ ความจำเป็นในการติดต่อสื่อสารในงานธุรกิจปัจจุบันและอินเทอร์เน็ตช่วยพัฒนาการทำงาน ซึ่งการที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับสื่อบุคคลบ่อยกว่าสื่ออื่นเพื่อย้าความรู้ แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต เพื่อเกิดการใช้อย่างต่อเนื่องมากขึ้นและกลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลบ่อยกว่าสื่ออื่นก็เป็นไปตามทฤษฎีการเปิดรับข่าวสาร กล่าวคือบุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อตามความสนใจของตนและการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลทำให้กลุ่มตัวอย่างเชื่อมั่นในข่าวสารที่ได้รับก็จะเกิดการเปลี่ยนพฤติกรรมตามมา นั่นคือการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างต่อเนื่อง

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁷⁴ ฮาไพศรี โสประทุม พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารและปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ระบบอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้คอมพิวเตอร์ในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าสื่อบุคคลประเภทเพื่อนร่วมงานเป็นสื่อที่พนักงานได้อาศัยเป็นช่องทางในการสื่อสารและเป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากที่สุด ดังนั้นในการวางแผนการนำนวัตกรรมใด ๆ เข้ามาใช้ในหน่วยงาน จึงควรมุ่งไปที่สื่อบุคคลโดยต้องให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง เพื่อเป็นช่องทางหนึ่งในการสื่อสาร เผยแพร่หรือให้คำแนะนำต่าง ๆ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการยอมรับ แต่ในขณะเดียวกันก็พบว่าสื่อมวลชนและสื่อเฉพาะกิจก็มีบทบาทต่อการยอมรับ ดังนั้นในการวางแผนจึงควรใช้สื่อมวลชนและสื่อเฉพาะกิจเป็นสื่อเสริมด้วยเพื่อจะได้มีประสิทธิภาพและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. ผลที่ได้จากการวิจัยพบว่าลักษณะของการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับการยอมรับ ดังนั้นในการเผยแพร่หรือชักจูงใจให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการยอมรับก็ควรมุ่งเน้นไปที่คุณประโยชน์ของการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น ความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน ประสิทธิภาพของงาน เป็นต้น เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการยอมรับได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่าสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์และวิทยุ มีบทบาทต่อการยอมรับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับสื่อมวลชน ประเภท นิตยสาร ทั้ง ๆ ที่สื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ และวิทยุนี้เป็นสื่อที่กว้างขวาง สามารถครอบคลุมพื้นที่และเข้าถึงประชาชนได้เป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงควรที่จะมีการเพิ่มเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้มากกว่านี้ หรือควรศึกษาเพิ่มเติมว่าปัจจัยหรือสาเหตุใดที่ทำให้สื่อดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับการยอมรับในระดับที่ต่ำ เช่น การนำเสนอ ช่วงเวลาที่นำเสนอไม่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เป็นต้น เพื่อที่จะได้ปรับปรุงและวางแผนได้ถูกทาง
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบขององค์กรที่มีการใช้การสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและองค์กรที่ไม่มีการใช้ระบบดังกล่าว เพื่อจะได้ทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่ก่อให้เกิดการยอมรับหรือไม่ยอมรับ และเพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างได้ชัดเจนขึ้นและจะทำให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น
3. ควรมีการศึกษาถึงความคิดหรือทัศนคติของผู้ใช้ที่มีต่อสื่อต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนสื่อหรือการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

4. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะลักษณะของผู้ใช้ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร และลักษณะการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเท่านั้น ควรที่จะมีการศึกษาถึงปัจจัยหรือตัวแปรอื่น ๆ เช่น ประเภทธุรกิจขององค์กร ขนาดขององค์กร ค่าใช้จ่ายในการนำการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้ในหน่วยงาน ฯลฯ จะได้ทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการยอมรับและไม่ยอมรับ เพื่อผลวิจัยที่ได้จะได้ข้อสรุปหรือแนวคิดใหม่ ๆ อีกทั้งเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการนำนวัตกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งเพื่อขยายขอบเขตของการศึกษาวิจัยในสาขานิติศาสตร์พัฒนาการให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย